


EBS QUARTERLY REVIEW



ОГЛЯД
ЗАКОНОДАВЧИХ
ЗМІН

ЗМІСТ



НОВИНИ КАРАНТИНУ

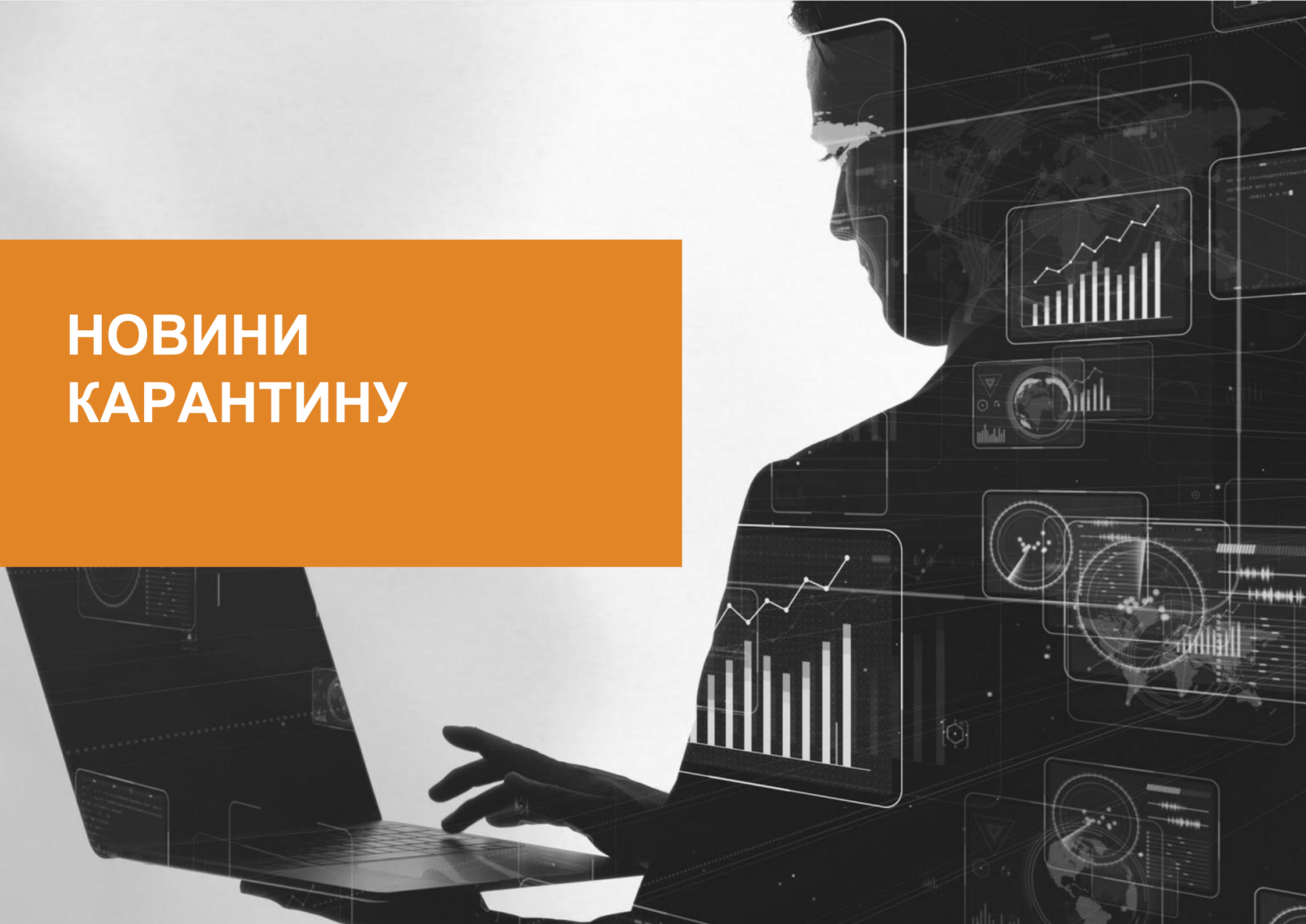
ПОДАТКИ

- Про заробітну плату та інші виплати
- Діяльність нерезидентів
- Нові правила ТЦУ

ІНШІ НОВИНИ (ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА)



НОВИНИ КАРАНТИНУ



ЯК РОБОТОДАВЦЯМ ВІДОБРАЖАТИ У ФОРМІ № 1ДФ ДОПОМОГУ ПО ЧАСТКОВОМУ БЕЗРОБІТТЮ

Податківці **вказали**, за якою ознакою доходу слід відобразити у ф. № 1ДФ суми допомоги по частковому безробіттю на період здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантинном. Йдеться про суми допомоги, які отримані роботодавцями з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі — Фонд) і виплачені працівникам.

Нагадаємо, що таку допомогу на період карантину можуть отримати, зокрема, роботодавці із числа суб'єктів малого та середнього підприємництва на строк зупинення (скорочення) діяльності, а також протягом 30 календарних днів після завершення карантину.

Нещодавно **ФОПам надали покрокову інструкцію для отримання допомоги по частковому безробіттю**, а усіх роботодавців проінформували про те, скільки днів доведеться чекати на допомогу по частковому безробіттю.

Податківці наголосили, що хоч допомога по частковому безробіттю звільнена від оподаткування ПДФО, військового збору та ЄСВ, у ф. № 1ДФ її потрібно фіксувати.

Згідно з Довідником ознак доходів, наведеним у **додатку до Порядку № 4**, соціальні виплати з відповідних бюджетів, відображаються у ф. № 1ДФ під ознакою доходу «128».

Тож податківці вказують, що суму допомоги по частковому безробіттю на період карантину, яку отримав роботодавець від Фонду і виплатив працівнику, слід фіксувати у ф. N 1ДФ під ознакою доходу «128» як соціальну виплату з відповідного бюджету.

Джерело: **роз'яснення** ДПС із категорії 103.25 розділу «Запитання – відповіді з Базы знань» ЗІР (zir.tax.gov.ua)

Лист Державної казначейської служби України від 22.05.2020 р. N 16-11-12/8891

ДОПОМОГУ ПО ЧАСТКОВОМУ БЕЗРОБІТТЮ ОТРИМАЮТЬ ПРАЦІВНИКИ НА «КАРАНТИННІЙ» ВІДПУСТЦІ ТА ПРОСТОЇ

Уряд прийняв рішення фінансово підтримати підприємства, що оголосили простій виробництва, а також роботодавців, які вимушено відправили працівників у відпустки без збереження заробітної плати через скорочення обсягів виробництва, робіт, послуг.

Постанова КМУ від 15.07.2020 р. № 600 змінила норми Порядку, затвердженого постановою КМУ від 22.04.2020 р. [№ 306](#). - саме того, за яким центри зайнятості виплачують роботодавцям допомогу по частковому безробіттю на період карантину, яку вони перераховують працівникам.

Тому допомогу по частковому безробіттю на період карантину також надаватимуть працівникам, з якими роботодавцем оформлено трудові відносини, в тому числі тим, які в період карантину, а також протягом 30 календарних днів після завершення карантину:

- отримують оплату часу простою відповідно до ст. 113 [КЗпП](#) (крім періоду освоєння нового виробництва (продукції);
- перебувають у відпустці без збереження заробітної плати відповідно до п. 31 ч. 1 ст.25 та ст. [26 Закону України “Про відпустки”](#) (крім осіб, які отримують пенсію).

Допомогу надають у разі втрати ними частини заробітної плати або доходу внаслідок вимушеного скорочення передбаченої законодавством тривалості робочого часу у зв'язку із зупиненням (скороченням) діяльності за зверненням роботодавця або ФОП, який є застрахованою особою, для її виплати працівникам, з якими не припинено трудові відносини, або ФОП, який є застрахованою особою (крім осіб, які отримують пенсію) та не отримує допомогу по частковому безробіттю на період карантину як працівник.



Чи накладатимуть адмінштрафи за несвоєчасну сплату та звітування з ЄСВ під час карантину

Роботодавці звільняються від адміністративної відповідальності за порушення законодавства з ЄСВ, вчинені у період з 1 березня по останній календарний день місяця дії карантину.

Податківці у підкатегорії 201.09 [«ЗІР»](#) зауважили, що за порушення порядку нарахування, обчислення і строків сплати ЄСВ, неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності по ЄСВ до посадових осіб підприємств, установ застосовується відповідальність відповідно до [ст. 165-1 КУпАП](#).

[Статтею 38 КУпАП](#) встановлено, що адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніше ніж через два місяці з дня виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до КУпАП підвідомчі суду (судді).

Згідно з [п. 9-11.1 розд. VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 08.07.2010 р. №2464-VI](#) «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями (далі – Закон №2464) тимчасово штрафні санкції, визначені частиною одинадцятою [ст. 25 Закону №2464](#) не застосовуються за наступні порушення, вчинені щодо періодів з 01 березня по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) (далі – карантин):

- несвоєчасна сплата (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску;
- неповна сплата або несвоєчасна сплата суми єдиного внеску одночасно з видачою сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів);
- несвоєчасне подання звітності, передбаченої Законом №2464, до контролюючих органів.

Крім того, протягом періодів з 01 березня по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, платникам єдиного внеску не нараховується пеня, а нарахована пеня за ці періоди підлягає списанню ([п. 9-11.2 розд. VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону №2464](#)).

КАРАНТИННІ ШТРАФИ ТА САМОСТІЙНО ВИЯВЛЕНІ ПОМИЛКИ

Державна податкова служба України повідомляє, що впровадження певних послаблень зі сплати штрафів за допущені в період дії карантину порушення не є часом вседозволеності для платників податків.

Зокрема, ніяких карантинних послаблень не передбачено щодо порушень у справлянні ПДВ.

Як і у докарантинні часи, в разі самостійного виправлення помилок, виявлених у податкових деклараціях з податку на додану вартість, платник податку на суму заниженого податкового зобов'язання повинен нарахувати:

- штрафні санкції: в залежності від способу виправлення - 3 % (через уточнюючий розрахунок) або 5 % (у поточній декларації);
- пеню (після спливу 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання).

Все це повною мірою стосується помилок у деклараціях з ПДВ за I квартал 2020 року, виявлених у період дії карантину.

Також в повній мірі продовжує діяти покарання за недотримання законодавства в частині:

- нарахування, декларування та сплати рентної плати та акцизного податку;
- обігу пального, алкогольних напоїв та тютюнових виробів;
- довгострокового страхування тощо.

Джерело: [роз'яснення](#) ДПС із категорії 132.01 розділу «Запитання - відповіді з Базы знань» ЗІР (zir.tax.gov.ua)

ЩОДО ОДНОЧАСНОЇ ВИПЛАТИ ДОПОМОГИ ПО ЧАСТКОВОМУ БЕЗРОБІТТЮ НА ПЕРІОД КАРАНТИНУ ТА ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Управління нагляду Міністерства соціальної політики повідомляє.

Відповідно до статті 47¹ Закону України «Про зайнятість населення» допомога по частковому безробіттю на період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, надається застрахованим особам у разі втрати ними частини заробітної плати або доходу внаслідок вимушеного скорочення передбаченої законодавством тривалості робочого часу у зв'язку із зупиненням (скороченням) діяльності через проведення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).

Тобто допомога по частковому безробіттю на період карантину надається застрахованій особі у формі компенсації втраченого заробітку за період, коли вона не працювала у зв'язку з незалежними від неї обставинами.

Відповідно до статей 22 та 25 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі — Закон) допомога по тимчасовій непрацездатності та допомога по вагітності та пологах надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу) у разі настання в неї страхового випадку та за період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами відповідно.

Згідно із зазначеним, кожен з видів допомоги є компенсацією застрахованій особі втраченого заробітку в разі настання відповідних обставин (страхового випадку) й одночасна їх виплата законодавством не передбачена.

Отже, у період тимчасової непрацездатності або відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами допомога по частковому безробіттю не надається, натомість здійснюється виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах у порядку та на умовах, визначених Законом.

Джерело: Управління нагляду Міністерства соціальної політики – лист від 26.08.2020 р. № 8076/0/290-20.

ЗА ЯКИМ КЕКВ СЛІД ВІДОБРАЖАТИ ПРИДБАННЯ МАСОК

Держказначейство наголошує на необхідності коректної ідентифікації за економічними характеристиками операцій відповідно до економічної класифікації видатків.

Зокрема, придбання медичних масок для працівників установами, що **не мають медичного кабінету**, слід класифікувати за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар».

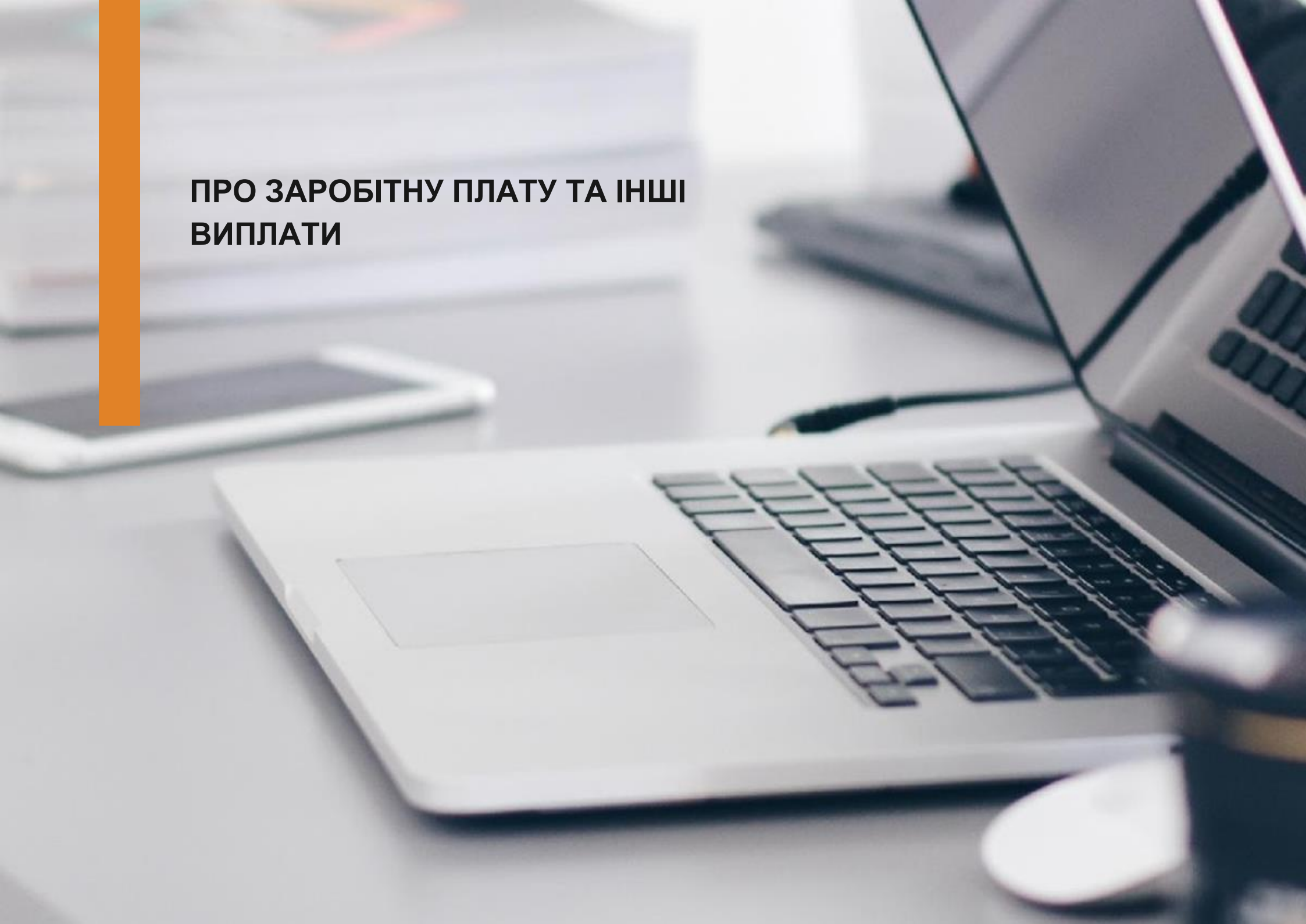
Саме цей код **бюджетні установи** застосовують у разі придбання аптечок та їх поповнення (у тому числі дорожніх), а також здійснюючи видатки на придбання лікарських засобів, виробів медичного призначення, які використовуються медичними навчальними закладами у навчальному процесі.

Загалом же, оплата поточних видатків, оплата послуг, придбання матеріалів і **предметів, які не беруться на облік як основні засоби**, здійснюється за категорією 2200 «Використання товарів і послуг».



A low-angle, black and white photograph of several modern skyscrapers reaching towards the sky. The buildings are characterized by their glass facades and vertical lines. The perspective is from the ground looking up, creating a sense of height and scale. An orange rectangular overlay is positioned in the middle of the image, containing white text.

НОВИНИ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА



**ПРО ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ ТА ІНШІ
ВИПЛАТИ**

З 1 ВЕРЕСНЯ – МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА 5000 ГРН.

31 серпня 2020 року в «Голосі України» було опубліковано Закон «Про внесення змін до Державного бюджету на 2020 рік» №822. Встановлено мінімальну заробітну плату з 1 вересня у розмірі 5000 грн

29 серпня Президент В. Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Державного бюджету на 2020 рік» №822-IX ([законопроект №3963](#)).

Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування. Закон №822 було оприлюднено в «Голосі України» від 31.08.2020 р. №157.

Відповідно, він набрав чинності з **1 вересня 2020 року**.

З 1 вересня 2020 року мінімальна заробітна плата становить:
у місячному розмірі – 5000 грн (до 1 вересня було 4723 гривні);
у погодинному розмірі – 29,2 грн (до 1 вересня було 28,31 гривні).

Таким чином, з 1 вересня:
максимальна база нарахування ЄСВ – 75000 грн; розмір мінімального страхового внеску з ЄСВ – 1100 грн,
потрібно буде або збільшувати оклад працівників до 5000 грн або виплачувати їм доплату до нового рівня мінімальної заробітної плати;
діють нові розміри штрафів за порушення трудового законодавства, так: штраф за кожного неоформленого працівника та кожен заробітну плату у «конвертах» – 50000 грн (10 мін з/п) за перше порушення.



3 1 ЛИПНЯ 2020 РОКУ – НОВІ ОЗНАКИ ДОХОДІВ ДЛЯ Ф. №1ДФ

Мінфін затвердив зміни до Довідника ознак доходів. Чинні назви ознак доходів приводяться у відповідність із нормами ПКУ, а також вводяться нові ознаки 153 та 197 для наданої та отриманої поворотної фінансової допомоги.

Мінфін [наказом від 26.05.2020 р. №241](#) (zareєстрований в Мін'юсті 12.06.2020 р. за №514/34797) затвердив зміни до [додатка](#) до Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку.

Звертаємо увагу, що **зміст форми №1ДФ не зміниться.**

Наказом вносяться зміни лише до [додатку до Порядку №4](#).

Що змінилось?

У Розділі 1 «Довідник ознак доходів фізичних осіб» чинні назви ознак доходів приводяться у відповідність із нормами ПКУ, а також:

1) узагальнену ознаку 153 «Основна сума поворотної фінансової допомоги, наданої платником податку іншим особам, яка повертається йому, основна сума поворотної фінансової допомоги, що отримується платником податку» **поділено на дві:**

153 «Сума поворотної фінансової допомоги наданої платником податку іншим особам, яка повертається йому»;

197 «Сума поворотної фінансової допомоги, що отримується платником податку».

2) розподілено види доходів з ознаки 106 (за нею відображалися всі види доходів щодо оренди нерухомості та землі) на ознаки:

106 «Надання земельної частки (паю) в лізинг, оренду або суборенду»;

195 «Надання земельної ділянки сільськогосподарського призначення, майнового паю в лізинг, оренду, суборенду, емфітевзис»;

196 «Надання майна (крім земельної частки (паю), земельної ділянки сільськогосподарського призначення, майнового паю) в лізинг, оренду або суборенду».

3) зі змісту ознаки доходу 125 прибрано згадку про внески за договорами довгострокового страхування життя;

4) викладено у новій редакції ознаку доходу 128. Під цією ознакою будуть зазначатися сума державної та соціальної матеріальної допомоги, державної допомоги (включаючи грошові компенсації особам з інвалідністю, на дітей з інвалідністю при реалізації індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю, суми допомоги по вагітності та пологах), винагород і страхових виплат, які отримує платник податку з бюджетів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування та у формі фінансової допомоги особам з інвалідністю з Фонду соціального захисту інвалідів. Тобто вже не потрібно буде зазначати суми житлових та інших субсидій або дотацій. Для звичайних роботодавців правила використання цієї ознаки не зміняться. Як і раніше, під цією ознакою потрібно буде зазначати допомогу по вагітності та пологах.

Коли набрали чинності зміни?

Цей наказ набрав чинності з **1 липня 2020 року.**

Нові ознаки доходів необхідно застосовувати починаючи із звітування за III квартал 2020 року.



МІНСОЦПОЛІТИКИ ТА ДЕРЖПРАЦІ ПРО ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ ТА ІНШІ ВИПЛАТИ

Квартальна премія й оплата відрядження

Міністерство соціальної політики України в листі від 09.09.2019 р. №1288/0/206-19 надало роз'яснення щодо правильності визначення виплати за час відрядження (денний заробіток чи середня заробітна плата), а також, як враховувати квартальну премію, розраховуючи середню заробітну плату для відрядження, чи коригувати на коефіцієнт підвищення квартальну премію.

Оплата праці під час відрядження:

Згідно зі [ст. 121 Кодексу законів про працю України \(далі – КЗпП\)](#), працівникам, направленим у службове відрядження, виконана робота оплачується відповідно до умов, визначених трудовим або колективним договором, і розмір такої оплати праці не може бути нижчим за середній заробіток.

Тож роботодавець має діяти за таким алгоритмом:

- 1) розрахувати денну заробітну плату працівника у місяці відрядження. Заробітну плату слід розраховувати відповідно до умов, визначених трудовим договором (виходячи з окладу, тарифної ставки тощо). Наприклад, береться оклад працівника і ділиться на кількість робочих днів у місяці відрядження за графіком такого працівника;
- 2) розрахувати середньоденну заробітну плату працівника відповідно до Постанови КМУ від 08.02.1995 року №100 «Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати» (далі - [Порядок №100](#));
- 3) порівняти денну і середньоденну заробітну плати. Адже працівник має право на оплату праці під час відрядження виходячи з більшої із таких заробітних плат.

Якщо середньоденна заробітна плата буде більшою, працівникові цей час оплатять виходячи зі середньоденної, якщо ж меншою — виплатять заробітну плату згідно з умовами трудового договору.

Таким чином, середня заробітна плата для відрядження — це другорядна величина, з якою порівнюють денний заробіток, який виплачується згідно з умовами трудового договору.



Середня заробітна плата для відрядження

Відповідно до Порядку №100, у випадку розрахунку середньої заробітної плати для відрядження середньоденна заробітна плата обчислюється виходячи з виплат за останні два календарні місяці роботи, що передують події, з якою пов'язана відповідна виплата.

Якщо період відрядження не в межах одного місяця, наприклад, з 15.09 до 10.10, то розрахунковим періодом будуть два календарні місяці, що передують початку відрядження. Тобто липень-серпень.





Виплати, які враховуються при обчисленні середньої заробітної плати

До складу виплат, які враховуються при обчисленні середньої заробітної плати у всіх випадках її збереження, включаються:

- основна заробітна плата;
- доплати і надбавки;
- премії, які не мають разового характеру;
- винагороди за підсумками роботи за рік і вислугу років;
- індексація тощо.

Згідно з [абз. 2 п. 3 Порядку №100](#), під час обчислення середньої заробітної плати за два останні місяці не враховуються виплати за час, протягом якого зберігається середній заробіток працівника (за час виконання державних і громадських обов'язків, щорічної та додаткової відпусток, відрядження тощо) та допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.

Врахування премій до розрахунку середньої заробітної плати за час відрядження мають особливості.

Нюанси врахування премій у разі двомісячного розрахункового періоду та коефіцієнт підвищення:

Одноразові премії до свят, професійних дат і ювілеїв до заробітку для визначення середньої заробітної плати за два останні місяці не враховують.

Розглянемо декілька варіантів врахування премій:

1. Премії включаються до заробітку того місяця, на який вони припадають згідно з розрахунковою відомістю на заробітну плату. Але це за загальним правилом, на що звернули увагу фахівці Мінсоцполітики у коментованому листі, а також Мінпраці у [листі від 13.09.2010 р. №804/13/84-10](#).

2. Якщо в поточному місяці виплачується премія за попередній місяць, робочі дні розрахункового періоду відпрацьовані не повністю, під час обчислення середньої заробітної плати за останні два місяці цю премію враховують пропорційно до часу, відпрацьованого в розрахунковому періоді ([абзац перший п. 3 Порядку №100](#), [лист Мінпраці від 18.04.2012 р. №283/13/155-12](#)).

3. Коли премію виплачують «місяць у місяць» та її обчислено пропорційно до відпрацьованого часу, її включають до заробітку у фактично нарахованому розмірі (лист Мінпраці від 18.04.2012 р. №283/13/155-12).

4. Якщо премія нараховується у фіксованому розмірі й робочі дні в розрахунковому періоді відпрацьовані не повністю, її включають до заробітку пропорційно до відпрацьованих робочих днів (лист Мінпраці від 18.04.2012 р. №283/13/155-12).

5. Премії, які виплачуються за квартал і триваліший проміжок часу, при обчисленні середньої заробітної плати за останні два календарні місяці включаються до заробітку в частині, що відповідає кількості місяців у розрахунковому періоді.

Тобто при обчисленні середньої заробітної плати за два місяці квартальна премія, яку виплачено в розрахунковому періоді, враховується у частині 2/3 від нарахованої суми, а саме шляхом додавання до кожного місяця розрахункового періоду 1/3 від нарахованої суми квартальної премії. На цьому наголосили фахівці Мінсоцполітики в коментованому [листі від 09.09.2019 р. №1288/0/206-19](#), а ще раніше це зазначалося в листі Мінпраці від 21.09.2012 р. №991/13/84-12 ([див. «ДК» №43/2012](#)).

Квартальна премія та коефіцієнт коригування: який взаємозв'язок?

Фахівці Мінсоцполітики в коментованому листі від 09.09.2019 р. №1288/0/206-19 згадали й про коефіцієнт підвищення.

Згідно з [п. 10 Порядку №100](#), у випадку підвищення тарифних ставок і посадових окладів відповідно до актів законодавства, а також за рішеннями, передбаченими колективними договорами (угодами), як у розрахунковому періоді, так і в періоді, протягом якого за працівником зберігається середній заробіток, заробітна плата, включаючи премії та інші виплати, що враховуються при обчисленні середньої заробітної плати, за проміжок часу до підвищення коригується на коефіцієнт підвищення тарифних ставок, посадових окладів.

Тож квартальну премію також слід коригувати на коефіцієнт підвищення, але з одним маленьким нюансом: коригуються лише ті виплати, які припадають на період до підвищення посадових окладів, у тому числі частини квартальної премії, яку віднесено до цього періоду.

Наприклад, якщо працівникові, який спрямовується у відрядження у жовтні, зберігається середній заробіток, то розрахунковим періодом буде серпень — вересень. А ще йому з 1 вересня підняли оклад.

Якщо у вересні нараховувалась премія за III квартал, то її враховуватимуть для оплати праці у відрядженні лише у розмірі 2/3 (по 1/3 за кожен місяць розрахункового періоду). І саме ці 1/3 у серпні при розрахунку середньоденної заробітної плати потрібно буде відкоригувати на коефіцієнт підвищення тарифних ставок (співвідношення окладів вересня і серпня).

Строки виплати відпускних

Правило про виплату відпускних за 3 дні до початку відпустки знають всі. А як діяти у нетипових випадках? Наприклад, якщо рішення про надання відпустки прийнято напередодні. І які дні маються на увазі – календарні чи робочі?



Відповідно [ст. 115 КЗпП](#) та [ч. 1 ст. 21 Закону «Про відпустки»](#) заробітна плата працівникам за час відпустки виплачується не пізніше ніж за три дні до її початку. Що буде, якщо роботодавець порушує ці строки?

Державна служба України з питань праці [наголошує](#): у разі несвоєчасної виплати заробітної плати працівнику за час щорічної відпустки, відпустка на вимогу працівника повинна бути перенесена на інший період.

Мінсоцполітики у [листі від 31.03.2020 р. №3512-06/21620-07](#), зокрема, наводить процедуру перенесення відпусток. При цьому нагадує, що [ст. 10 Закону «Про відпустки»](#) визначено порядок надання щорічних відпусток працівникам.

Відповідно до вищезазначеної статті черговість надання щорічних відпусток визначається графіками, які затверджуються власником або уповноваженим ним органом за погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом, і доводиться до відома всіх працівників. При складанні графіків ураховуються інтереси виробництва, особисті інтереси працівників та можливості для їх відпочинку. Якщо відпустка надається за графіком, то потреби писати на неї заяву у працівника немає. Конкретний період надання щорічних відпусток у межах, установлених графіком, узгоджується між працівником і роботодавцем, який зобов'язаний письмово повідомити працівника про дату початку відпустки не пізніше як за два тижні до встановленого графіком терміну. І, звісно ж, своєчасно виплатити відпускні.

Якщо ж відпускні своєчасно і в повному обсязі не виплачені, працівник має право на перенесення відпустки. І якщо таке бажання у працівника є, роботодавець зобов'язаний таку відпустку перенести. Закон «Про відпустки» не каже, на коли відпустка у такому випадку має бути перенесена. Тож, це питання має вирішуватись за погодженням сторін трудового договору (між працівником і роботодавцем).

У такому випадку заявник має написати заяву, на яку роботодавець накладає резолюцію, погоджуючись надати щорічну відпустку у вказані в ній терміни, або через певні обставини пропонує перенести її на інший період. Далі на підставі цієї заяви видається наказ (розпорядження) про надання відпустки. Або вносяться зміни до вже наявного наказу щодо такої відпустки (щодо термінів її надання).

Штрафи за несвоєчасну виплату відпускних або виплату не в повному обсязі:

А якщо працівник не бажає переносити відпустку, але відпускні він отримав невчасно? У цьому випадку буде порушення, яке загрожує роботодавцю штрафом. А розмір такого штрафу залежатиме від терміну затримки у виплаті. Це передбачає [ст. 265 КЗпП](#).

Наприклад, якщо затримка у виплаті відпускних (які розглядаються як заробітна плата за час відпустки) менша ніж місяць, то роботодавцю загрожує штраф в розмірі 1 мінімальної заробітної плати (зараз 5000 грн). Якщо ж затримка більша ніж 1 місяць, штраф становитиме 3 мінімальні заробітної плати (зараз 15000 грн).

При цьому такий самий штраф очікує роботодавця і у випадку, якщо відпускні були виплачені, але не в повному обсязі.

За які три дні слід виплачувати відпускні – календарні чи робочі?

Триденний строк слід рахувати у календарних днях. Про це говорить і Мінсоцполітики у [листі від 31.03.2020 р. №3512-06/21620-07](#) та [від 02.10.2019 р. №1432/0/206-19](#). При цьому день виплати відпускних не враховується. Держпраці наводить наступні приклади.

Приклад 1. Якщо перший день відпустки — 27.04.2020 р. (понеділок), відпускні слід виплатити не пізніше 23.04.2020 р. (четвер). При цьому виплата заробітної плати за період відпустки може бути проведена і раніше, наприклад, у середу (22.04.2020 р.). Оскільки норма закону ([ст. 21 Закону «Про відпустки»](#)) говорить, що виплата має бути проведена «не пізніше ніж за три дні до її початку».

Але якщо останній день строку виплати відпускних припадає на вихідний день, відпускні слід виплатити не пізніше останнього робочого дня тижня до початку відпустки.

Приклад 2. Якщо перший день відпустки — 30.04.2020 р. (четвер), то останній день строку виплати відпускних – 26.04.2020 р. (неділя). Оскільки за п'ятиденного робочого тижня субота і неділя — вихідні дні (ч. 2 [ст. 67 КЗпП](#)), відпускні виплачуються 24.04.2020 р. (п'ятниця). За шестиденного робочого тижня оплата повинна бути проведена не пізніше 25.04.2020 р. (субота).

А якщо працівнику треба піти у відпустку буквально наступного дня після подання заяви і складання наказу?



Як [роз'яснює](#) Держпраці, у виняткових випадках у разі настання обставин, які зумовили використання працівником щорічної відпустки чи її частини у терміни, **коли неможливо провести її оплату у строки, зазначені у [ст. 115 КЗпП](#) та у ч. 1 [ст. 21 Закону «Про відпустки»](#)**, в заяві працівник має право вказати про отримання заробітної плати за таку відпустку **в терміни, визначені за згодою між працівником та роботодавцем**. У таких випадках це не буде розглядатися як порушення вимог законодавства про працю.

Тобто є **дві умови для уникнення штрафу у разі несвоєчасної виплати відпускних**:

1. неможливість їх своєчасної виплати (відсутність коштів не є поважною причиною, а ось прийняття рішення про надання відпустки напередодні – так);
2. домовленість між працівником та роботодавцем про те, що відпускні будуть виплачені в інші строки, ніж передбачено законодавством. Бажано таку домовленість і згоду зафіксувати документально.

Про це говорить і Мінсоцполітики у [листі від 05.01.2012 р. №7/13/133-12](#).

ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА НЕПОВНИЙ РОБОЧИЙ ДЕНЬ: ЩО З ОПЛАТОЮ ПРАЦІ?

Державна служба України з питань праці зазначає:

При погодинній системі оплати праці (годинна тарифна ставка / місячний посадовий оклад) оплата праці проводиться за фактично відпрацьований час.

Переведення працівника на роботу в умовах неповного робочого дня (тижня) проводиться за згодою працівника і оформлюється наказом по підприємству.

У разі незгоди працівника, таке переведення повинно проводитись із дотриманням вимог [частини 3 статті 32 Кодексу законів про працю України](#), а саме: *«Про зміну істотних умов праці – систем та розмірів оплати праці, пільг, режиму роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміну розрядів і найменування посад та інших – працівник повинен бути повідомлений не пізніше ніж за два місяці».*

При почасовій системі оплати праці (годинна тарифна ставка / місячний посадовий оклад) оплата праці проводиться за фактично відпрацьований час.

Фактично відпрацьований час відображається у табелях обліку робочого часу, що регламентується [наказом Держкомстату України від 05.08.2008 року №489 «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці».](#)

При відрядній системі оплати праці – за фактично виконану роботу по відрядних розцінках, встановлених на підприємстві. Кількість (об'єм) виконаної працівником роботи відображається у нарядах на виконання робіт.

У всіх випадках оплата проводиться із обов'язковим додержанням мінімальних державних гарантій в оплаті праці, встановлених Кодексом законів про працю України та [Законом України «Про оплату праці».](#)

Також відповідно до [частини 2 статті 30 Закону України «Про оплату праці»](#), роботодавець зобов'язаний забезпечити достовірний облік виконаної працівником роботи і бухгалтерський облік витрат на оплату праці у встановленому порядку.



ДІЯЛЬНІСТЬ НЕРЕЗИДЕНТІВ

ПРЕДСТАВНИЦТВА НЕРЕЗИДЕНТІВ ЗВІТУЮТЬ ПО-НОВОМУ

В світлі нещодавніх змін до податкового законодавства, Державна податкова служба нагадує про новації в порядку визначення прибутку представництвами нерезидентів.

З урахуванням змін, внесених Законом № 466-ІХ до Податкового Кодексу України, з 23.05.2020 року передбачено єдиний підхід – постійне представництво оподатковується за загальними правилами та визначає обсяг оподаткованого прибутку відповідно до положень [статті 39 ПКУ](#).

Тож представництва не можуть більше звітувати на підставі окремого балансу, погодженого з ДПС або розрахунку різниці між доходом і витратами, визначеними із застосуванням коефіцієнта 0,7 до суми отриманого доходу.

Відтак, постійним представництвам нерезидента рекомендовано не застосовувати форми розрахунку податку на прибуток нерезидентів, які провадять діяльність на території України через постійне представництво ([наказ Мінфіну № 544](#)).

Натомість, починаючи зі звітного періоду – півріччя 2020 року, необхідно подавати загальну [декларацію](#).

Якщо ж представництво нерезидента не відповідає визначенню постійного представництва та не проводить господарську діяльність, то такий нерезидент не зобов'язаний реєструватися платником податку на прибуток і подавати звітність по цьому податку.

Також податківці наголошують: якщо створене нерезидентом представництво на митній території України отримає статус постійного представництва, то таке постійне представництво матиме право зареєструватися як платник ПДВ за своїм добровільним рішенням або підлягатиме обов'язковій реєстрації як платник ПДВ у загальному порядку.

Джерело: ІПК ДПСУ від 03.07.2020 р. [№ 2695/6/99-00-12-01-01-06/ІПК](#).

АВСТРІЯ ТА УКРАЇНА ВНЕСУТЬ ЗМІНИ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО УНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Євроінтеграційні прагнення України активізують процеси гармонізації законодавства з європейськими нормами. Зокрема, в останні роки досить активно нормотворча робота ведеться щодо імплементації BEPS, положень AML та перегляду податкових конвенцій.

Черговим кроком на цьому шляху став перегляд умов [Конвенції щодо уникнення подвійного оподаткування між Україною та Австрією](#).

Як відмічають у головному фінансовому відомстві, підписаним **15 червня 2020 року** Протоколом вносяться зміни з метою приведення її положень у відповідність до Модельної Конвенції ОЕСР.

Серед ключових новацій – зміна ставок оподаткування.

Ставку **оподаткування дивідендів** збільшено з 10% до **15%**.

Проценти замість 2% оподатковуватимуться тепер за ставкою **5%**.

Для «науково-технічних» роялті (за користування будь-яким авторським правом на наукову працю, патент тощо), що раніше оподатковувались за 0% (нульовою ставкою), встановлено **5%** податок.

Ставка **за роялті «творчі»** (за користування авторським правом на літературні твори або твори мистецтва) збільшена з 5% до **10%**.

Окрім збільшення ставок передбачається введення нових положень: «Право на отримання вигід», яке обмежує можливості застосування пільгових положень Конвенції, якщо основною метою є отримання таких пільг, та «Обмін інформацією», яке розширює можливості компетентних органів Договірних Держав щодо обміну податковою інформацією.

Протокол набере чинності лише після того, як Україна та Австрія ратифікують його відповідно до свого внутрішнього законодавства.



Протокол набуде чинності через тридцять днів після ратифікації і обміну відповідними повідомленнями.

Положення Протоколу стосовно податків, що підлягатимуть стягненню, набудуть чинності в наступному календарному році після набрання чинності Протоколом.

Положення, що стосуються роялті, набудуть чинності через ще один рік.

Залежно від того, наскільки швидко Україна та Австрія ратифікують Протокол, відповідні зміни можуть вплинути на Ваш бізнес вже в 2021 році. Тому, ми рекомендуємо переглянути Ваші корпоративні структури та бізнес-моделі на предмет відповідності новим правилам вже сьогодні, а саме щонайменше:

оцінити можливий вплив нових правил щодо протидії податковим зловживанням на Вашу бізнес-модель;

переглянути ставки податку на доходи нерезидентів, що підлягатимуть застосуванню до Ваших платежів за відповідною конвенцією.

Джерело: [повідомлення](#) Прес-центру міністерства фінансів (mof.gov.ua)



НОВІ ПРАВИЛА ТЦУ: ЗМІНИ, ЯКІ ПОТРІБНО ЗНАТИ ВЖЕ СЬОГОДНІ

Нещодавно набув чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» ([Закон № 466](#), відомий як [Законопроект № 1210](#)).

Значні зміни сталися й у сфері трансфертного ціноутворення (ТЦУ). Загальний висновок, якого можна дійти, проаналізувавши запроваджені зміни, полягає в поступовій імплементації норм права, які вже діють в інших країнах світу, відповідно до кроків Плану BEPS.

Насамперед задля уникнення плутанини варто визначитися з часом набрання чинності змінами, що відбулися у сфері ТЦУ.

Зокрема, переважна більшість змін уже набрала чинності в загальному порядку, тобто з дня, наступного за днем опублікування [Закону](#), — із 23 травня 2020 року.

Деякі інші зміни набирають чинності з 1 січня 2021 року, наприклад, [пп. 39.4.7 ПКУ](#) щодо надіслання запиту платнику податків на подання глобальної документації (майстер-файла).

Розглянемо більш докладно найважливіші з прийнятих змін, які діють уже сьогодні

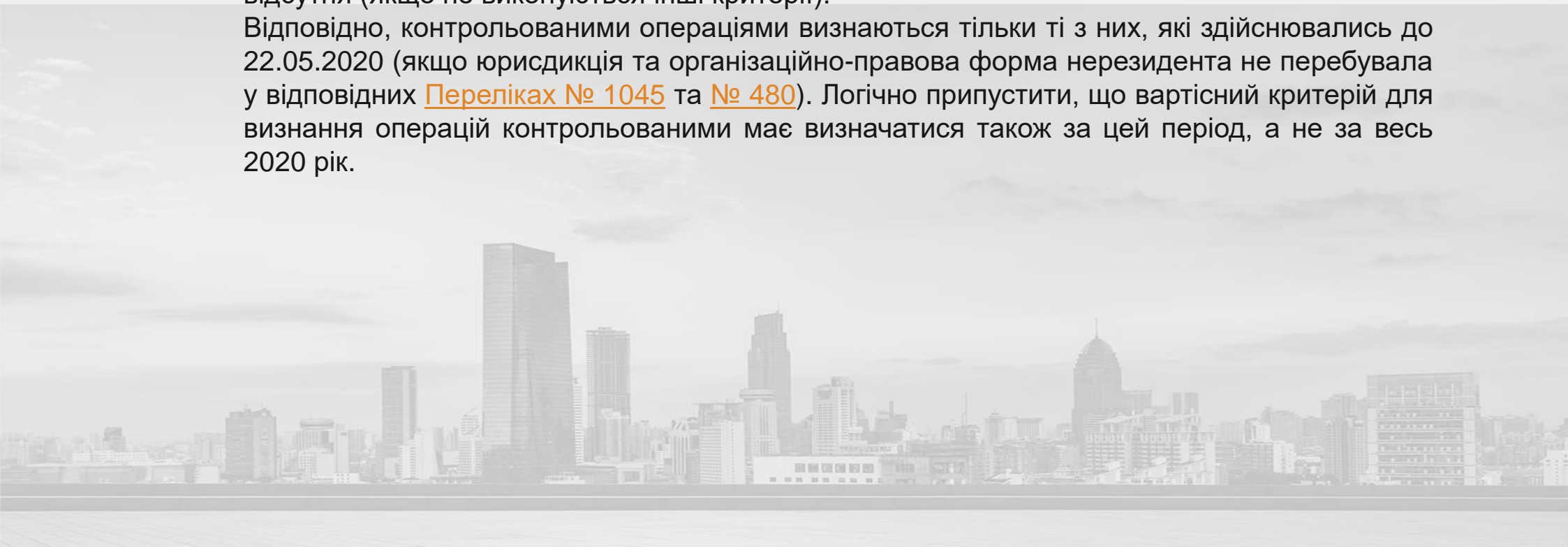


1. Вартісний критерій визнання осіб пов'язаними.

Змінено вартісний критерій для визначення пов'язаності осіб, а саме: **20 %** підвищено до **25 %**, що є безумовно прогресивною нормою, яка відповідає законодавству багатьох країн світу й міжнародній практиці.

Отже, маємо цікаву ситуацію. Якщо компанією володіє прямо або опосередковано інша компанія-нерезидент із часткою володіння 20 %, то згідно з податковим законодавством України до 22.05.2020 такі особи вважалися пов'язаними, а з 23.05.2020 пов'язаність відсутня (якщо не виконуються інші критерії).

Відповідно, контрольованими операціями визнаються тільки ті з них, які здійснювались до 22.05.2020 (якщо юрисдикція та організаційно-правова форма нерезидента не перебувала у відповідних [Переліках № 1045](#) та [№ 480](#)). Логічно припустити, що вартісний критерій для визнання операцій контрольованими має визначатися також за цей період, а не за весь 2020 рік.



2. Кредитори, які можуть вважатися пов'язаними особами

Особи мають визнаватися пов'язаними також у разі, якщо сума всіх кредитів (позик, поворотної фінансової допомоги), отриманих або гарантованих однією юридичною особою стосовно іншої юридичної особи, перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 разу. Відтепер положення [пп. 14.1.159 ПКУ](#) доповнено нормою, яка виключає пов'язаність щодо **банків і міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями й імунитетами**, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі в розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації.

Фактично дія зазначеної норми призводила до того, що компанії-позичальники, які використовували залучені кошти і мали низьке або навіть від'ємне значення власного капіталу (1 розділ Пасиву балансу), повинні були визнаватися пов'язаними особами позикодавців. На практиці достатньо випадків, коли кредитором був, наприклад, Європейський банк реконструкції та розвитку, та згідно з наведеною нормою компанія мала подавати звіт про контрольовані операції за нарахованими відсотками, готувати документацію з ТЦУ й доводити відповідність відсоткових ставок принципу «витягнутої руки». Зважаючи на незалежний статус подібних організацій, поширення на них вимог ТЦУ не є доцільним. Таким чином, із 23.05.2020 зазначене питання вирішено на користь платників податків (зокрема, на прикладі ЄБРР, діють відповідні договори про надання привілеїв та імунітетів).

3. Розширення переліку контрольованих операцій

Новим видом контрольованих операцій є операції з передачі функцій, ризиків, вигід та можливостей (повної або часткової, безповоротної або тимчасової), у результаті яких обсяг доходу та/або фінансовий результат платника податку зменшується.

При цьому така передача може відбуватися як разом із матеріальними та/або нематеріальними активами, так і без них. При цьому не має значення, чи було таку операцію відображено в бухгалтерському обліку, достатньо того, що таку операцію не могло бути здійснено без компенсації між непов'язаними сторонами. Наприклад, це може стосуватися рішень групи, які призводять до неотримання українською компанією частини прибутків, з метою їх отримання іншою компанією групи (структурування бізнесу).

4. Скасування загальної пріоритетності методів ТЦУ

До внесення змін [пп. 39.3.2.1 ПКУ](#) чітко визначав пріоритетність у застосуванні методів ТЦУ. Зокрема, «ієрархія» методів була такою:

- 1) метод порівняльної неконтрольованої ціни (ПНЦ);
- 2) метод ціни перепродажу або метод «витрати плюс»;
- 3) метод чистого прибутку або метод розподілення прибутку.

Отже, застосувати найменш пріоритетний метод (наприклад, популярний метод чистого прибутку) було можливо лише в разі неможливості використання інших, більш пріоритетних методів.

[Закон № 466](#) скасував зазначену норму, виклавши її у новій редакції. Тепер платник обирає метод, який є найбільш доцільним (крім випадків, коли [ПКУ](#) зобов'язує застосування конкретного методу для контрольованих операцій певного виду, наприклад, для сировинних товарів, про які йтиметься далі).

Слід зазначити, що попередня редакція норми цілком узгоджувалась із Настановами ОЕСР (Розділ II, частина I, п. А). Тепер, з одного боку, платники податків є більш вільними у виборі методу, з іншого боку, контролюючий орган також є більш вільним у спростуванні методу, обраного платником, та застосуванні іншого.

На думку експертів, логіка обрання методу ТЦУ й надалі має відповідати попередній редакції норми та Настановам ОЕСР.

Наприклад, якщо компанія здійснює експорт товару в контрольованих операціях і експорт також самого товару в неконтрольованих операціях та умови контрактів суттєво не відрізняються, то очевидно, що саме метод ПНЦ (порівняння ціни з ціною) дає більш точний результат дослідження, аніж, наприклад, метод чистого прибутку, за яким загальна рентабельність контрольованих операцій порівнюється з фінансовими показниками інших компаній.

5. Обґрунтування умов операцій з біржовими/сировинними товарами

Безумовно прогресивною нормою є впровадження поняття сировинних товарів замість товарів, що мають біржові котирування.

Сировинними є товари, для яких непов'язані особи як орієнтир (еталон) для встановлення ціни неконтрольованих операцій використовують котирувальні ціни. Перелік сировинних товарів має визначити Кабінет Міністрів України.

При цьому застосування методу порівняльної неконтрольованої ціни (ПНЦ) для контрольованих операцій із сировинними товарами можна проводити:

- як із цінами зіставних неконтрольованих операцій (які фактично здійснені платником податків або іншими особами з непов'язаними особами),
- так і з котирувальними цінами.

У разі використання ціни неконтрольованих операцій (а не котирувальних цін) такі неконтрольовані операції мають бути регулярними, із декількома контрагентами та в обсягах, співставних тим, які використовувались у контрольованій операції.

Фактично це означає, що використання внутрішніх співставних операцій платника для порівняння неможливе за наявності лише декількох неконтрольованих операцій з одним контрагентом.

Рекомендований (невиключний) перелік джерел інформації для отримання котирувальних цін ДФС оприлюднює на своєму офіційному вебпорталі до початку звітного року.

При цьому зберігається ефективний механізм податкового планування, який дає змогу порівняти ціни в контрольованих операціях із котируваннями (цінами), що діяли **на дату укладення контракту**, а не **на дату фактичного здійснення операції** (переходу права власності).

Для цього платник податків повідомляє податковий орган про укладення відповідного договору за встановленою формою.

Якщо інформація, зазначена у повідомленні, узгоджується із фактичною поведінкою сторін (тобто фактично виконується), порівняння ціни контрольованої операції з котирувальними цінами проводиться на найближчу дату до дати ціноутворення. Наприклад, в аграрному бізнесі зазначений інструмент має суттєве значення, його успішно застосовують компанії для усунення ризиків у сфері ТЦУ. Адже зазвичай між датою узгодження ціни (датою укладення контракту) і датою здійснення операції минає чимало часу, при цьому висока волатильність біржових котирувань призводить до абсолютної неспівставності цін на момент укладення контракту і на момент поставки, що призводить до непередбачених ризиків у сфері ТЦУ.

Якщо платник із будь-яких причин не застосовує метод ПНЦ до операцій із сировинними товарами, він повинен у документації з трансфертного ціноутворення обґрунтувати неможливість (недоцільність) застосування методу ПНЦ, а також зазначити інформацію про всіх осіб, які брали участь у ланцюгу постачання таких товарів, — від виробника (постачальника) до першої непов'язаної особи або особи-нерезидента, який не перебуває в [Переліках № 1045](#) та [№ 480](#). Раніше таку інформацію потрібно було відображати не в документації, а надавати окремим повідомленням до 1 травня року, наступного за звітним.

Таким чином, змінений порядок надає платникам податків низку переваг:

- можливість застосування інформації визнаних міжнародних агентств (наприклад, Platts), а не лише певних світових бірж;
- перелік таких агентств (джерел) не є виключним, а тільки рекомендованим;
- перелік коригувань, які можна провести для забезпечення співставності котирувальних цін, тепер не обмежено (до біржових котирувань могли застосовуватися тільки певні коригування);
- закріплено право використовувати внутрішні співставні операції платника в разі достатньої їх кількості, замість котирувальних цін.

Залишилось дочекатися відповідних нормативно-правових актів.

Звертаємо увагу, що зараз норми щодо біржових товарів вже не діють, а переліку сировинних товарів ще немає.

6. Обов'язкова інформація, яку потрібно розкривати в документації з трансфертного ціноутворення

Розширено перелік інформації, обов'язкової до розкриття в документації з ТЦУ, а саме відповідно до оновленої редакції [пп. 39.4.6 ПКУ](#) документація має містити:

- інформацію про фізичних осіб, які є кінцевими бенефіціарними власниками платника податків;
- опис контрольованої операції із зазначенням ланцюга постачання (створення вартості) товарів (робіт, послуг) у контрольованій операції;
- обґрунтування економічної доцільності та наявності **ділової мети** для операцій з придбання робіт (послуг), нематеріальних активів, інших предметів господарських операцій, відмінних від товарів;
- копії істотних внутрішньогрупових угод, що впливають на ціноутворення в контрольованій операції (якщо платник входить до міжнародної групи компаній);
- копію аудиторського висновку щодо фінансової звітності платника податків за звітні періоди, за які подається документація з ТЦУ, якщо його наявність є обов'язковою для платника податків.

Варто окремо зупинитися на впровадженні концепції **ділової мети в ТЦУ**. Загальне припущення полягає в тому, що контрольовані операції, які не мали б сенсу й не могли бути здійснені між незалежними особами в аналогічних умовах, є такими, що позбавлені ділової мети.

На практиці доволі часто доводиться стикатися з контрольованими операціями платників, наявність ділової мети яких викликає сумніви.

Найяскравішим прикладом є нарахування роялті на користь ліцензіара-нерезидента за використання торговельних марок.

Ситуація: українська компанія «XXX» сплачує роялті на користь пов'язаної компанії «YYY» (резидента Республіки Кіпр) за використання торговельної марки, яка містить певне найменування «ZZZ». Ставка роялті становить 4 % від виручки, отриманої з використанням цієї торговельної марки. Тобто, на перший погляд, ситуація виглядає доволі типово, а ставка роялті не є завищеною порівняно із загальноприйнятими ставками в міжнародній практиці.

Але якщо більш детально дослідити, з'ясується, що найменування «ZZZ» використовує виключно українська компанія і більше ніхто у світі, також це найменування не вказує на належність компанії до певної групи тощо. За таких обставин постає запитання: а навіщо компанії сплачувати 4 % від усього обороту за користування нематеріальним активом, який не є впізнаваним, а отже не може сприяти генеруванню доходу? Доцільно було б зареєструвати власне найменування і поступово створювати репутацію. Іншим прикладом є отримання різноманітних послуг від нерезидентів. Наприклад, отримання юридичних послуг, якщо українська компанія не здійснює зовнішньоекономічної діяльності.

НОВІ ПРАВИЛА ТЦУ: ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТРИРІВНЕВОЇ СИСТЕМИ ЗВІТНОСТІ

Трансфертне ціноутворення в Україні в нинішньому вигляді є лише найнижчою сходинкою у структурі нової трирівневої звітності з ТЦУ.

Так, у рамках дії п. 13 Плану ВЕПС передбачено таку систему звітності з ТЦУ, яка вже діє в багатьох країнах світу:

I. Документація з трансфертного ціноутворення (Local file у міжнародній практиці);

II. Глобальна документація з трансфертного ціноутворення (Master file);

III. Звіт у розрізі країн (Country-by-country report, або CbCR).

До того ж передбачено подання платником повідомлення про участь у міжнародній групі компаній.



Кого це стосується

Постає питання, кого це стосується. Ключовим моментом є належність української компанії до міжнародної групи компаній. Так, згідно з новою редакцією ПКУ ([пп. 14.1.113³ ПКУ](#)) **міжнародна група компаній** — це дві чи більше юридичні особи (або утворення без статусу юридичної особи), які є податковими резидентами різних країн і пов'язані між собою за критеріями володіння або контролю таким чином, що відповідно до МСФЗ (або інших міжнародно визнаних стандартів фінансової звітності) обов'язковою є підготовка консолідованої фінансової звітності або підготовка консолідованої фінансової звітності була б обов'язковою, якби акції (корпоративні права) однієї з таких юридичних осіб перебували б в обігу на фондовій біржі.

Отже, зміни не торкнуться платників податків, які пов'язані з іноземними компаніями іншим чином. Наприклад, якщо українська компанія та іноземна компанія мають спільного засновника — фізичну особу, а також усі інші схеми, побудовані за подібним принципом. Крім того, якщо розмір часток володіння між компаніями різних юрисдикцій унеможлиблює здійснення контролю (зазвичай 50% і менше), а отже й необхідність підготовки консолідованої звітності, то такі компанії також не відповідають визначенню групи.

Зрозуміло, що зміни й поготів не стосуються платників податків, які взагалі не мають пов'язаних юридичних осіб, зареєстрованих в інших державах.



Повідомлення про участь у міжнародній групі

Надсилання платником повідомлення про участь у міжнародній групі є першим кроком для впровадження трирівневої системи звітності, адже за своєю сутністю це інформування податкових органів про коло платників, на яких поширюються «поглиблені» вимоги ТЦУ.

Так, платники податків, які у звітному році здійснювали контрольовані операції, зобов'язані подавати до 1 жовтня наступного року повідомлення про участь у міжнародній групі компаній за встановленою формою.

Передбачено, що повідомлення міститиме таку інформацію:

- дані про материнську компанію міжнародної групи, до якої входить платник;
- дані про юридичну особу, яка є уповноваженим учасником міжнародної групи на подання звіту в розрізі країн міжнародної групи компаній (за наявності такої юридичної особи);
- дату, яка є останнім днем фінансового року, за який готують консолідовану фінансову звітність міжнародної групи, а в разі, якщо таку звітність не готують, — дату закінчення фінансового року відповідно до внутрішніх положень материнської компанії міжнародної групи компаній;
- сукупний консолідований дохід міжнародної групи за фінансовий рік, що передує звітному.

Як і [звіт про контрольовані операції](#), повідомлення про участь у міжнародній групі подають в електронній формі.

Важливою заувагою є те, що українські компанії, які хоча й належать до міжнародних груп компаній за наведеними вище критеріями, але не здійснюють контрольованих операцій, не повинні подавати повідомлення про участь у міжнародній групі.

Також звертаємо увагу, що не має значення, з якими суб'єктами відбувалися контрольовані операції. Наприклад, якщо українська компанія належить до міжнародної групи та має дві пов'язані компанії в інших державах, водночас вона не здійснювала з ними жодних контрольованих операцій, але підпала під дію трансфертного ціноутворення через закупівлю товару в нерезидента з «низькоподаткової» юрисдикції, то вона має подати повідомлення про участь у міжнародній групі.

Глобальна документація з ТЦУ (Master file)

Глобальна документація за своєю сутністю дає змогу податковим органам отримати цілісне уявлення щодо розподілу ролей і ресурсів учасників міжнародної групи.

Глобальну документацію подають на запит ДФСУ платники, що входять до складу міжнародної групи компаній, якщо сукупний консолідований дохід такої міжнародної групи за фінансовий рік, що передує звітному року, дорівнює або перевищує еквівалент 50 млн євро. Як бачимо, запит може бути направлено будь-якому платнику, який мав подавати повідомлення про участь у міжнародній групі за умови додержання вартісного критерію. Як було вище зазначено, таке повідомлення має містити інформацію про сукупний консолідований дохід міжнародної групи.

Запит на подання глобальної документації в загальному випадку може бути направлено не раніше 1 року та не пізніше 3 років із дати закінчення відповідного фінансового року.

Для надання глобальної документації платник податків має 90 календарних днів із дня отримання запиту контролюючого органу.

Якщо кілька українських компаній належать до однієї міжнародної групи, то запит буде надано лише одній із них на вибір податкового органу.

Глобальна документація з трансфертного ціноутворення, яку складають у довільній формі, повинна містити:

- інформацію про організаційну структуру міжнародної групи компаній;
- загальний опис діяльності міжнародної групи компаній (зокрема, й опис ланцюгів постачання та утворення вартості найбільших за показником виручки міжнародної групи компаній 5 товарів / робіт / послуг, а також ланцюгів постачання будь-яких інших товарів / робіт / послуг / інших об'єктів цивільних прав, частка яких становить понад 5 відсотків від виручки міжнародної групи компаній);
- перелік і стислий опис суттєвих договорів із надання (отримання) послуг, робіт, укладених між учасниками міжнародної групи;
- стислий функціональний аналіз діяльності учасників міжнародної групи компаній, що мають істотний вплив на фінансовий результат цієї групи;
- інформацію про основні угоди щодо реструктуризації бізнесу, придбання та відчуження активів, що відбувалися впродовж фінансового року;
- нематеріальні активи, які використовує міжнародна група компаній у своїй діяльності;
- загальний опис політики трансфертного ціноутворення щодо фінансування учасників міжнародної групи компаній;
- консолідовану фінансову звітність міжнародної групи компаній за останній фінансовий рік.



І це геть не повний перелік інформації. На практиці ж міжнародні групи компаній готують Master file згідно з вимогами іноземних законодавств, але таку документацію потрібно принаймні переглянути на предмет відповідності законодавству України.

А втім, для компаній, що входять до складу міжнародної групи, життя ускладнюється не лише через необхідність надання додаткових документів, а й через необхідність узгодження підходів, які використовує українська компанія, з підходами групи та відсутністю протиріч. Наприклад, якщо українська компанія обирає себе найбільш «слабкою» стороною, що підлягає тестуванню, тоді як глобальний звіт свідчить про те, що вона наділена широким спектром функцій, ризиків та активів порівняно з іншими членами групи.

Звіт у розрізі країн (Country-by-country report)

Метою запровадження Country-by-country report є обмін інформацією між країнами про певні фінансові, податкові та інші показники у країнах розташування кожного з учасників групи (доходи, прибутки, податки тощо).

Звіт у розрізі країн подають, якщо сукупний консолідований дохід міжнародної групи компаній, до якої входить платник податків, за фінансовий рік, що передує звітному року, перевищує еквівалент **750 млн євро** та за наявності хоча б однієї з чотирьох обставин:

- платник податків є материнською компанією міжнародної групи компаній;
- материнська компанія вповноважує платника податків — резидента України на подання звіту в розрізі країн до контролюючого органу;
- відповідно до вимог законодавства материнської компанії подання звіту від такої міжнародної групи компаній не вимагається (водночас материнська компанія не вповноважує іншого учасника міжнародної групи на подання звіту в іншій іноземній юрисдикції, де передбачено його подання);
- між Україною та юрисдикцією розташування материнської компанії (або вповноваженого учасника) підписано міжнародний договір, який передбачає можливість здійснення обміну податковою інформацією, але не набув чинності порядок обміну звітами в розрізі країн або наявні факти систематичного невиконання такого порядку. Перелік таких країн має бути оприлюднено на сайті ДФС.

Як бачимо, важливим є поняття **материнської компанії міжнародної групи компаній**. Так, згідно з новою нормою [пп. 14.1.103¹ ПКУ](#) це юридична особа, яка входить до складу міжнародної групи компаній та одночасно відповідає таким вимогам:

- 1) безпосередньо (опосередковано) володіє корпоративними правами інших компаній (або фактично контролює такі компанії), і частка такого володіння є достатньою для внесення фінансової звітності інших компаній у складі міжнародної групи до консолідованої фінансової звітності такої юридичної особи;
- 2) фінансова звітність такої юридичної особи не підлягає внесенню до консолідованої звітності жодної іншої юридичної особи у складі міжнародної групи згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності.

Отже, якщо глобальна звітність являє собою цілісну картину щодо розподілу функцій і ресурсів учасників групи, то звіт у розрізі країн відображає розподіл фінансового результату діяльності між усіма країнами — учасниками такої групи.

Погодьтеся, що, маючи такий «панорамний знімок» зверху, в очах податкових органів не буде красиво виглядати ситуація, за якої найбільша маржа залишається в країнах із найменшими ставками оподаткування або якщо основна частина прибутку належить компанії, яка не вносить значний вклад у діяльність групи.

Коли це запрацює

Відповідно до [Прикінцевих положень Закону № 466](#) першим звітним періодом, за який належить подати повідомлення про участь у міжнародній групі компаній, глобальну документацію та звіт у розрізі країн, є **2021 рік**. Відповідно повідомлення про участь у міжнародній групі потрібно подати до 01.10.2022. Крім того, запровадження обміну звітами в розрізі країн стане можливим не раніше приєднання України до відповідної міжнародної конвенції*.

** Багатостороння угода компетентних органів про автоматичний обмін міждержавними звітами від 27 січня 2016 р.*



Відповідальність

І наостанок про ціну питання.

Оновленими нормами [ПКУ](#) за недотримання норм нового законодавства у сфері ТЦУ встановлено відповідальність у розмірах прожиткового мінімуму для працездатної особи, установленого законом на 1 січня відповідного податкового (звітного) року, у якому вчинено правопорушення (надалі — прожитковий мінімум).

На початок 2020 року ця сума становить 2102 грн, але, звісно, станом на 01.01.2021 вона буде більшою.

1. Неподання звітності з ТЦУ та повідомлення:

50 розмірів прожиткового мінімуму — за неподання повідомлення про участь у міжнародній групі компаній;

300 розмірів прожиткового мінімуму — за неподання глобальної документації;

1000 розмірів прожиткового мінімуму — за неподання звіту у розрізі країн міжнародної групи компаній.

Увага! Сплата зазначених санкцій не звільняє платника від обов'язку подати всі звіти, а також повідомлення. Якщо це не буде зроблено впродовж 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу, то платник отримає інший штраф: 5 розмірів прожиткового мінімуму за кожен день, але не більш як 300 розмірів прожиткового мінімуму. Добра новина полягає в тому, що раніше (щодо [звіту про контрольовані операції](#) та документації ТЦУ) цей повторний штраф не було обмежено фіксованою сумою, тому він міг зростати щодня безкінечно.

За аналогічним принципом тепер застосовуватимуть штрафні санкції за неподання платником уточнюючого [звіту про контрольовані операції](#) після застосування до нього штрафних санкцій: **1** розмір прожиткового мінімуму — за кожен календарний день неподання уточнюючого звіту про контрольовані операції, але не більш як **300** розмірів прожиткового мінімуму.


2. Неповне відображення інформації:

1% від суми доходу (виручки) учасника міжнародної групи компаній, інформацію про якого не відображено у звіті в розрізі країн міжнародної групи компаній, але не більш як **1000** розмірів прожиткового мінімуму.

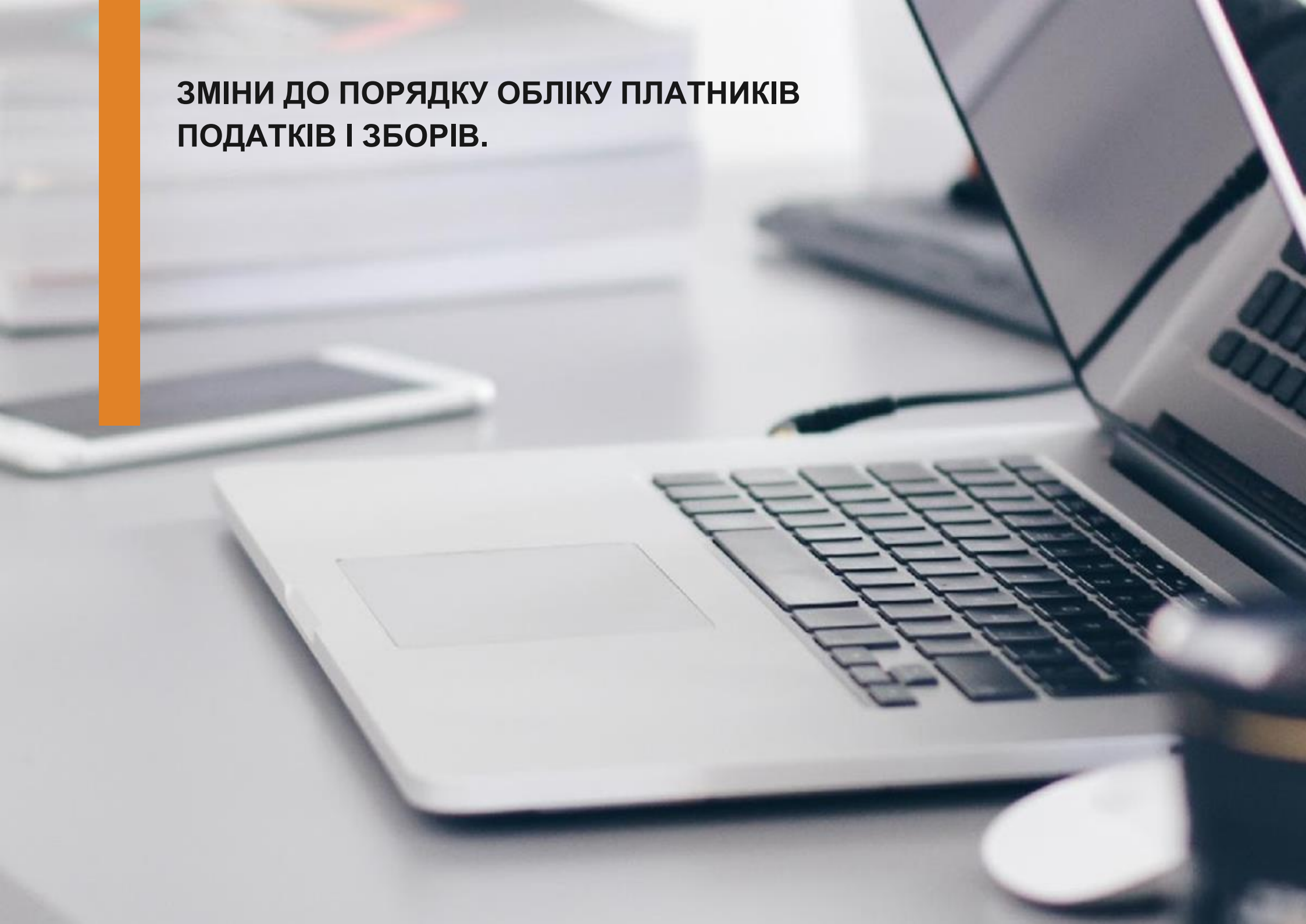
3. Надання недостовірної інформації:

50 розмірів прожиткового мінімуму — у разі надання недостовірної інформації в повідомленні про участь у міжнародній групі компаній;

200 розмірів прожиткового мінімуму — у разі надання недостовірної інформації у звіті в розрізі країн міжнародної групи компаній щодо учасника міжнародної групи компаній.

A low-angle, black and white photograph of several modern skyscrapers reaching towards the sky. The buildings feature glass facades and structural elements. The perspective is from the ground looking up, creating a sense of height and scale. An orange rectangular overlay is positioned in the center of the image, containing white text.

ІНШІ НОВИНИ (ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА)



**ЗМІНИ ДО ПОРЯДКУ ОБЛІКУ ПЛАТНИКІВ
ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ.**

Міністерством фінансів України [наказом від 24.06.2020 р. №323](#), що зареєстрований в Мін'юсті 01.07.2020 р. за №606/34889 (набрав чинності з 27.07.2020 року) затверджено зміни до Порядку обліку платників податків і зборів. Зокрема:

1. Уточнено порядок визначення податкового номера платника податків.

Так, структура реєстраційного (облікового) номера платника податків, який присвоюється контролюючим органом, буде такою:

XX000000K, де:

XX - приймає значення 77 - для платників податків - резидентів, 88 - для платників податків - нерезидентів;

000000 - порядковий номер;

K - контрольний розряд, який формується за алгоритмом, визначеним центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику (далі - Центральний контролюючий орган).



2. Встановлено порядок взяття на облік в контролюючих органах іноземних компаній, організацій, дипломатичних місій.

Зокрема, взяття на облік у контролюючих органах іноземних компаній, організацій, дипломатичних місій здійснюється на підставі поданих до контролюючого органу документів, визначених:

- пунктом 4.4 розділу IV цього Порядку - у разі отримання іноземною компанією, організацією, дипломатичною місією майнових прав на нерухомість або землю в Україні, які підлягають оподаткуванню, якщо спосіб та цілі отримання цього майна не потребують створення такою компанією (організацією) відокремленого підрозділу або постійного представництва нерезидента в Україні. У такому разі документи подаються нерезидентом до контролюючого органу за місцезнаходженням відповідного об'єкта;
- пунктом 4.4 розділу IV цього Порядку (крім документів, визначених в абзаці четвертому пункту 4.4 розділу IV цього Порядку) - якщо іноземна компанія, організація, дипломатична місія відкриває рахунок в банку або іншій фінансовій установі та не підпадає під дію абзацу другого цього підпункту. У такому разі документи подаються нерезидентом до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням банку (відокремленого підрозділу) або іншої фінансової установи, в якому відкривається рахунок.

Взяті на облік згідно з цим підпунктом іноземні компанії, організації, дипломатичні місії включаються до реєстру платників податків - нерезидентів з ознакою «іноземна компанія, що отримала майнові права на нерухомість або землю» або «іноземна компанія, що відкриває рахунок».



3. Уточнено порядок обліку в контролюючих органах фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність.

Якщо адвокат або судовий експерт провадить незалежну професійну діяльність індивідуально (не в складі державної спеціалізованої установи чи іншої юридичної особи) не з дати видачі відповідного свідоцтва, то для підтвердження періодів, протягом яких незалежна професійна діяльність не провадилась, подається документ відповідного уповноваженого органу чи витяг з реєстру, яким забезпечується реєстрація незалежної професійної діяльності, із зазначенням дат зупинення та поновлення права на заняття незалежною професійною діяльністю або дат зміни організаційної форми відповідної діяльності.

Ознака провадження незалежної професійної діяльності може бути встановлена контролюючим органом на підставі відомостей (даних) відповідного уповноваженого органу чи реєстру, яким забезпечується реєстрація незалежної професійної діяльності, якщо відповідний реєстр містить дані про те, що професійна діяльність провадиться незалежно (індивідуально).

Фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність та взяті на облік, як внутрішньо переміщені особи, можуть подати заяву для взяття на облік/зміну місця обліку до контролюючого органу за місцем реєстрації фактичного місця проживання такої внутрішньо переміщеної особи згідно з довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, копія якої подається до контролюючого органу.

4. Зазначено, що відокремлені підрозділи юридичної особи подають інформацію про об'єкти оподаткування, що знаходяться на їх балансі.

Юридична особа інформує про всі об'єкти оподаткування крім тих, відомості щодо яких надані до відповідних контролюючих органів відокремленими підрозділами такої юридичної особи.

5. Удосконалено порядок подання повідомлення про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність за ф. № 20-ОПП.

Уточнено, що у повідомленні за формою №20-ОПП надається інформація про всі об'єкти оподаткування, що є власними, орендованими або переданими в оренду.

Під час надання повідомлень за формою №20-ОПП застосовується принцип укрупнення інформації, яка надається про об'єкт оподаткування (наприклад, якщо подається інформація про об'єкти оподаткування – офіс, склад, склад-магазин, розташовані в одному офісному центрі за одною адресою, достатньо надати інформацію за одним із типів об'єктів оподаткування, зазначивши у найменуванні: офіс, склад, склад-магазин).

Принцип укрупнення інформації не застосовується під час надання інформації про об'єкти рухомого та нерухомого майна, які підлягають реєстрації у відповідному державному органі з отриманням відповідного реєстраційного номера (наприклад, у повідомленні за формою №20-ОПП надається інформація і про земельну ділянку, і про об'єкт нежитлової нерухомості, що розташований на такій земельній ділянці).

Інформація про однотипні (за видом, використанням, станом та видом права власності) автомобільні транспортні засоби, які не є пунктами пересувної роздрібної торгівлі, громадського харчування або послуг, інших ніж пасажирські та вантажні перевезення, може бути подана в повідомленні за формою №20-ОПП як узагальнена з типом об'єкта оподаткування «автомобільні транспортні засоби» та зазначенням кількості таких транспортних засобів в графі «Реєстраційний номер об'єкта оподаткування».



Повідомлення за формою №20-ОПП з інформацією про об'єкти оподаткування, які зареєстровані у відповідному державному органі без присвоєння реєстраційного номера (кадастрового номера, реєстраційного номера об'єкта нерухомого майна), **подаються до контролюючого органу за основним місцем обліку в паперовому вигляді із доданням копії документа, що підтверджує реєстрацію об'єкта оподаткування** у відповідному державному органі. У такому разі графа 12 «Реєстраційний номер об'єкта оподаткування» повідомлення за формою №20-ОПП не заповнюється.

Відомості, зазначені в повідомленні за формою №20-ОПП, вносяться контролюючим органом до Єдиного банку даних юридичних осіб або Реєстру самозайнятих осіб:

- ✓ не пізніше наступного дня після отримання повідомлення за формою №20-ОПП засобами електронного зв'язку в електронній формі;
- ✓ не пізніше 10 робочих днів від дня надходження до контролюючого органу в паперовій формі повідомлення за формою №20-ОПП.

Платники податків можуть переглянути інформацію про об'єкти оподаткування та контролюючі органи, у яких платник податків перебуває на обліку за неосновним місцем обліку, в приватній частині Електронного кабінету.

6. У новій редакції викладено:

Додаток 5. Форма № 1-ОПП.

Додаток 6. Форма № 1-РПП.

Додаток 8. Форма № 5-ОПП.

Додаток 11. Форма № 11-ОПП.

Додаток 13. Форма № 8-ОПП.



З 3 СЕРПНЯ ДІЄ РЕЖИМ ОПЕРАЦІЙНОГО ДНЯ 23/7 ДЛЯ СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Відповідно до «Технологічного регламенту роботи системи електронних платежів Національного банку України», затвердженого Рішенням Правління Національного банку України від 25.02.2020 №142 (зі змінами), Державна казначейська служба України з метою створення сприятливих умов для платників податків, зборів та інших платежів до бюджетів, повідомляє, що з **03.08.2020 року** учасник системи електронних платежів НБУ Казначейство ЕАП (код банку 899998) **працює в режимі 23/7**.

Згідно пункту 1 Рішення правління Національного банку України «**Дата банківського дня** в системі електронних платежів у робочі дні за п'ятиденного робочого тижня **відповідатиме календарній даті**, а у **вихідні дні**, святкові та неробочі дні, визначені законодавством України – **календарній даті першого робочого (операційного) дня після них**».

Як працює режим 23/7

НБУ визначив такі особливості розширеного регламенту роботи СЕП:

- ✓ учасники СЕП можуть здійснювати міжбанківський переказ коштів через цю платіжну систему з 01:00 до 24:00;
- ✓ у роботі системи буде технологічна перерва упродовж однієї години під час переходу на новий банківський день (з 00:00 до 01:00);
- ✓ учасники СЕП самостійно ухвалюють рішення щодо регламенту своєї взаємодії з платіжною системою у цілодобовому режимі;
- ✓ регламент роботи СЕП у період завершення звітного року буде визначений окремим рішенням Правління Національного банку України.

Водночас виконання банками міжбанківського переказу коштів через СЕП у режимі 23/7 є добровільною опцією. Банки самостійно прийматимуть рішення щодо часу початку та завершення роботи в СЕП на підставі власних потреб та потреб своїх клієнтів.



**ЗАКОН 786-ІХ - ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ №466:
УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ
ЕЛЕКТРОННОГО КАБІNETУ ПЛАТНИКА
ПОДАТКІВ, ЗМЕНШЕННЯ ШТРАФНИХ
САНКЦІЙ ТА ВІДМІНА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
РЕЄСТРАЦІЇ КНИГ ОБЛІКУ ДЛЯ ФОП.**

7 серпня, в [«Голосі України» №138](#) офіційно опубліковано [Закон від 14.07.2020 786-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб – підприємців»](#).

Закон передбачає спрощення ведення обліку для фізосіб–підприємців, доступу до Електронного кабінету платника податків та розширення його функціоналу.

Нюанси набрання чинності Закону:

За текстом Закону №786, він набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування (тобто з 8 серпня 2020 року).

Крім змін в ПКУ:

- до підпункту 16.1.16 (щодо визначення змін уповноважених осіб, які мають право користуватися Е-кабінетом), [статей 42, 42¹](#) (щодо правил впровадження електронного документообігу з ДПС), [пункту 49.4](#) (щодо скасування договору про визнання Е-документів), що набирають чинності через 3 місяці з дня опублікування цього Закону. Тобто ці зміни запрацюють **з 8 листопада 2020 року**;
- до [пункту 57.1¹](#) (щодо змін у сплаті авансового внеску з податку на прибуток у разі виплати дивідендів), [пункту 133.3](#) (щодо нового порядку постановки на облік нерезидентами-платниками податку на прибуток), [статті 177](#), [пункту 178.6](#) (щодо змін у веденні обліку доходів та витрат фізособами-«загальниками» та особами-«незалежниками»), [пункту 296.1](#) (щодо ведення обліку доходів фізособами-«єдинниками» I та II та III групи (неплатниками ПДВ) у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів). Ці зміни наберуть чинності **з 1 січня 2021 року**.





Законом скасовуються:

вимога обов'язкової реєстрації Книги обліку доходів та витрат (з 1 січня 2021 року);

обов'язок ведення книги обліку доходів для ФОП 1 та 2 групи спрощенців та 3 групи, які не є платниками ПДВ (з 1 січня 2021 року). Фізичним особам – підприємцям I-III груп на спрощеній системі оподаткування можна буде вести облік у будь-якій зручній формі – паперовій чи електронній – із зазначенням суми доходу за місяць. Фізичні особи – підприємці на загальній системі зможуть вести облік також у паперовому або електронному вигляді, але за типовою формою, визначеною Міністерством фінансів.

Законом удосконалюється робота Електронного кабінету платника податків:

- покращено електронну взаємодію платників податків з податковими органами. Копії податкових повідомлень-рішень та інші документи, які податковий орган надсилає платнику, будуть відображатися в Електронному кабінеті;
- визначено, що контролюючий орган буде вести листування з платниками податків в електронній формі, якщо вони подали заяву про бажання отримувати документи через Електронний кабінет;
- скасовано вимогу про подання заяви платником податків на приєднання до договору про визнання електронних документів;
- запроваджується автоматична реєстрація в Електронному кабінеті отриманих документів від платника податків;
- передбачено, що в Електронному кабінеті мають міститися дані щодо суми та дати узгодження грошового зобов'язання, визначеного контролюючим органом;
- спрощується механізм доведення платником податків відсутності його вини через технічний збій у роботі електронного кабінету, зокрема, скасовується необхідність підтвердження технічним адміністратором та/або методологом факту технічного збою, методологічних або технічних помилок.

ЗМЕНШЕНО ШТРАФНІ САНКЦІЇ ЗА ПДВ-ПОРУШЕННЯ

Серед коригувань законодавства в частині функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб - підприємців, [Законом № 786](#) вдвічі зменшено розмір штрафів за нереєстрацію та несвоєчасну реєстрацію ПН та РК до них.

Так, за порушення платниками податку на додану вартість граничного строку для реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування до такої податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних за операціями, що:

- звільняються від оподаткування;
- оподатковуються податком на додану вартість за нульовою ставкою;
- не передбачають надання податкової накладної отримувачу (покупцю), а також ПН/РК складені: на суму перевищення бази оподаткування, визначеної відповідно до статей [188](#) і [189 Податкового кодексу України](#), над фактичною ціною постачання;
- для компенсувальних ПЗ (за [п. 198.5](#) і [ст. 199 ПКУ](#)), штрафи, нараховані протягом періоду з 1 січня 2017 року до 23 травня 2020 року строк, сплати грошових зобов'язань за якими не настав або грошові зобов'язання за якими неузгоджені (відповідні податкові повідомлення-рішення знаходяться в процедурі адміністративного або судового оскарження та грошові зобов'язання за ними не сплачено) станом на 23 травня 2020 року застосовуються в розмірі **1 відсотка обсягу постачання (без податку на додану вартість), але не більше 510 гривень.**

Штрафи, застосовані **через відсутність реєстрації** протягом граничного строку ПН та/або РК до них за цими ж операціями при тих же умовах застосовуються в розмірі **2,5 відсотка обсягу постачання (без податку на додану вартість), але не більше 1700 гривень.**



ЗВІТУВАННЯ ФОП У РАЗІ ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Підприємці, що припиняють свою діяльність, мають відзвітуватися перед податківцями.

Підприємці на загальній системі оподаткування, щодо яких до ЄДР внесено запис про припинення підприємницької діяльності, востаннє подають ліквідаційні податкові декларації за звітний період з дня, наступного за днем закінчення попереднього базового податкового (звітного) періоду до останнього дня календарного місяця, в якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності.

Ця звітність подається у строки, встановлені для місячного податкового періоду.

Для підприємців на спрощеній системі оподаткування подання ліквідаційної звітності не передбачено. Тож вони востаннє подають податкові декларації платника єдиного податку за податковий (звітний) квартал в якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності, з наростаючим підсумком з початку року. Зробити це слід протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Подавати свою «прощальну» звітність можна у зручний спосіб (звісно, з урахуванням карантинного графіку роботи):

- особисто;
- поштою;
- засобами електронного зв'язку (крім останньої декларації єдинника).

Слід зауважити, що у разі якщо після внесення до ЄДР запису про припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності фізична особа продовжує провадити таку діяльність, вважається, що вона розпочала таку діяльність без взяття її на облік як самозайнятої особи.

Тож аби уникнути непорозумінь всі справи таки варто закінчити до моменту держреєстрації припинення діяльності.

Джерело: [роз'яснення](#) ДПС із категорії 129.02 розділу «Запитання - відповіді з Бази знань» ЗІР (zir.tax.gov.ua)



ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ БАНКАМИ ФІНМОНІТОРИНГУ МІСТИТЬ ІНДИКАТОРИ ПІДОЗРІЛОСТІ ОПЕРАЦІЙ КЛІЄНТІВ

Постановою Правління Національного банку [від 19 травня 2020 року № 65](#) затверджено нове Положення про здійснення банками фінансового моніторингу.

Постанова набрала чинності 22 травня. Саме на підставі її норм банки збирають інформацію про клієнтів та блокують, за потреби, рахунки. І саме останнє особливо хвилює багатьох. Адже попри суттєве збільшення межі для фінмоніторингу (до 400 тис. грн) банки почали активно впроваджувати передбачений [Законом про фінмоніторинг](#) ризико-орієнтований підхід. Тобто оцінювати комплексно клієнтів та їх дії, роблячи висновки про блокування рахунків.

Додатком 20 до [Положення № 65](#) йде перелік ознак, які Нацбанк пропонує використовувати як підозрілі для блокування рахунків (так звані Індикатори підозрілості фінансових операцій). І саме на них банки й орієнтуються. Звісно, кожен банк має ще власні внутрішні документи з приводу фінмоніторингу, але вони базуються на [Законі про фінмоніторинг](#) та [Положенні № 65](#).

Так, у числі ознак підозрілості — навіть наявність кількох карток у клієнта, його надмірне нервування чи бажання обслуговуватися лише у конкретного співробітника банку. І це ще далеко не все, адже НБУ нарахував аж 73 ознаки підозрілості фінансових операцій.

Так, за нормами НБУ підозрілими слід вважати операції, якщо клієнт (його представник):

- не може зрозуміло пояснити, у чому полягає його ділова діяльність (характер діяльності);
- не бажає або відмовляється надавати інформацію або надає сумнівну інформацію, яку важко перевірити;
- має велику кількість рахунків або платіжних карток, потреба у яких не є зрозумілою або не відповідає його бізнес-потребам;
- нервує без видимих причин або проявляє нетипову поведінку;
- демонструє незвичну зацікавленість вимогами законодавства у сфері фінмоніторингу чи внутрішніх документів банку з цих питань;
- демонструє незнання інформації, що стосується фінансових операцій за його власним рахунком, та/або не може пояснити їх зміст;
- незвично та надмірно виправдовує або пояснює фінансову операцію, підкреслюючи відсутність будь-яких зв'язків із незаконною діяльністю тощо.

Також НБУ радить банкам вважати підозрілим операції, якщо:

- фінансові операції за рахунком фізичної особи не відповідають ризик-профілю клієнта (зокрема віку, професії, доходам);
- за рахунком клієнта - суб'єкта господарювання не сплачено жодних або сплачено в незначному розмірі (у розмірі, що очевидно не відповідає обсягам проведених фінансових операцій) обов'язкових платежів, які притаманні звичайній господарській діяльності (наприклад, платежі за оренду приміщень, сплата комунальних послуг, податків до бюджету);
- є очевидні ознаки того, що інші особи контролюють проведення фінансової операції (клієнт читає все з нотаток або телефону чи інші особи стежать за клієнтом у приміщенні відділення або залишаючись ззовні) тощо.

Індикатори, що стосуються фінансових операцій клієнта, зосереджені на аспектах операцій клієнтів, передусім – юридичних осіб. Приміром підозрілими, на думку НБУ, будуть регулярні перекази коштів з рахунку клієнта - юридичної особи на особисті рахунки працівників або осіб, пов'язаних із працівниками, і навпаки (крім, безумовно, переказів, пов'язаних із виплатою заробітної плати, соціальних виплат та інших обов'язкових платежів).

Звертаємо увагу бухгалтерів, що підозрілим для банкірів буде й те, що платежі клієнта - суб'єкта господарювання в призначеннях зазвичай не містять зрозумілої та чіткої мети. Зокрема містять лише посилання на номери контрактів або рахунків-фактур, не зазначаючи вид товару чи послуги.

Індикатори за різними видами продуктів (послуг) банкіри згрупували у п'ять пунктів, які, щоправда, містять доволі багато підпунктів.

Скажімо, підозрілими будуть готівкові операції, в яких обсяг готівкових операцій за рахунком клієнта не відповідає обсягу, що є притаманним виду і масштабам діяльності клієнта. Або ж коли за рахунком клієнта здійснюються регулярні фінансові операції готівкою на великі округлені суми.

Для відносин кредити/позики небезпечним буде, якщо клієнт не цікавиться істотними умовами кредитування (зокрема процентна ставка, штрафи) або витратами, пов'язаними із поверненням кредиту.

На власні набори індикаторів підозрілості заслужили від НБУ й операції із цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, торговельне фінансування, послуги із зберігання цінностей/надання в оренду депозитного сейфа, онлайн-послуги.

ОНОВЛЮВАТИ ПЛАН-ГРАФІК ПЕРЕВІРОК ДПС МОЖНА, АЛЕ НЕЧАСТО...

Раніше (до змін, внесених Законом № 466, які стартували 23.05.2020) у [ст. 77 ПКУ](#), яка регулює питання документальних планових перевірок, не йшла мова про внесення змін до оприлюдненого плану-графіка планових перевірок.

Зокрема, було прописано, що план-графік на наступний рік оприлюднюють до 25 грудня року, що передусь року запланованих перевірок. Про внесення змін не було жодного слова.

Але на практиці податківці постійно вносили уточнення до переліку підприємств, які потрапили в план-графік.

З 23.05.2020 є чітка норма щодо можливості вносити зміни до плану-графіка — внесення змін до плану-графіка проведення документальних планових перевірок на поточний рік **допускається не частіше ніж раз у першому та раз у другому кварталі** такого року, **крім випадків, коли зміни пов'язані зі змінами найменування платника податків, що вже був включений до плану-графіка, та/або виправлення технічних помилок** ([п. 77.2 ПКУ](#)).

У разі оновлення в першому кварталі — перевірка доданих до плану-графіка суб'єктів **не може** бути запланована раніше ніж 1 липня, а у випадку оновлення в другому кварталі — не раніше ніж 1 жовтня **може** бути запланована перевірка.

Оновлений план-графік оприлюднюють на сайті ДПСУ — до 30 числа останнього місяця кварталу — як розуміємо, мова йде про оприлюднення змін за перший квартал — до 30 березня, а за другий квартал — до 30 червня.

Запит на копії документів під час перевірки — не пізніше ніж за 5 робочих днів до її закінчення

Податківці під час проведення перевірки мають право отримати від платника податків **копії** первинних документів (належним чином завірені). Тут інше питання — *коли за часом можуть попросити надати копії?* Адже «під час проведення перевірки» — це і в останній її день. І як же встигнути їх надати, якщо запит надійшов в останній день перевірки, унаслідок чого потім в акті буде зазначено «*не надано документів...*».

Зараз це питання врегулювали — запит на копії документів податківці можуть надати платнику **не пізніше ніж за 5 робочих днів до дати закінчення перевірки** ([п. 85.4 ПКУ](#)).



Зупинити проведення перевірки — безумовне право податківців

Раніше норма [п. 82.4 ПКУ](#) про зупинення перевірки за рішенням податківців стосувалася **лише** великих платників податків, а з 23.05.2020 — **усіх**.

Зокрема, документальні планова та позапланова перевірки можуть бути зупинені за рішенням керівника (його заступника чи вповноваженої особи) контролюючого органу, що оформляють наказом, копію якого не пізніше ніж наступного робочого дня вручають платникові податків або його уповноваженому представнику під розписку чи надсилають платникові податків у порядку, визначеному [ст. 42 ПКУ](#), з подальшим поновленням її проведення на невикористаний строк ([п. 82.4 ПКУ](#)).

Умов для зупинення перевірки немає. Тобто податківці в будь-який момент **можуть призупинити** перевірку й **відновити її пізніше** (строк призупинення до загальної тривалості перевірки не враховують).

Строк давності для ПДФО та військового збору — не 3 роки, а 7.

Ці зміни запрацюють із 01.01.2021.

Податківці зможуть перевіряти й донараховувати в податкових агентів ПДФО та військовий збір під час виплати заробітної плати, інших заохочувальних і компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховують (виплачують, надають) фізичній особі у зв'язку з трудовими відносинами протягом 2555 днів (це 7 років), а не як раніше — протягом 1095 днів (3 роки). Таке оновлення прописали в [п. 102.1 ПКУ](#) з 01.01.2021.

ІНФОРМАЦІЯ ВІД ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ, ЯКА СВІДЧИТЬ ПРО НАЯВНІСТЬ ПОРУШЕНЬ — ПІДСТАВА ДЛЯ ПОЗАПЛАНОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ПЕРІОДУ, ЯКИЙ ПЕРЕВІРЯЛИ

Додано [пп. 78.1.21 ПКУ](#) (з 01.07.2020), за яким **підставою для позапланової перевірки**, зокрема контролюючим органом після проведення документальної планової перевірки або документальної позапланової перевірки, **є отримання інформації та/або документів від іноземних державних органів**, які стосуються питань, що були охоплені під час попередніх перевірок платника податків та свідчать про порушення платником податків податкового, валютного й іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи. Таку перевірку проводять лише щодо питань, які послуговували підставою для проведення цієї перевірки.

ПОВНЕ І ЧАСТКОВЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Законом України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України» від 12.12.2019 р. № 378-IX внесено зміни до Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 р. (далі — КЗпП) щодо норми про повне і часткове звільнення від відповідальності.

Так, якщо юридична особа сплатить **протягом 10 банківських днів** з дня вручення відповідної постанови про накладення штрафу за порушення трудового законодавства **50 % від суми такого штрафу**, то вважається, що **постанову виконано**.

Крім того, **якщо роботодавець виправив порушення у строк**, встановлений у приписі, то **штрафувати не будуть**.

Це правило **не стосується**:

- 1) допуску до роботи неоформлених працівників, випадків, коли співробітники працюють повний робочий час, у супереччю оформленню на неповний робочий час, виплати заробітної плати (винагороди) в «конвертах» і повторного вчинення цих порушень;
- 2) недопущення до перевірки і створення перешкод в її проведенні (незалежно від її предмета);
- 3) повторного здійснення інших порушень трудового законодавства (тобто тих, які прямо не перераховані в [ст. 265 КЗпП](#)).



УВАГА! НЕЗАБАРОМ З'ЯВИТЬСЯ НОВА ДЕКЛАРАЦІЯ З ПРИБУТКУ

ДПСУ оприлюднила проект змін до форми Декларації з податку на прибуток підприємств.

10 вересня, ДПСУ оприлюднила проект наказу Мінфіну, яким пропонується затвердити зміни до форми декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої наказом МФУ від 20.10.2015 р. №897.

Проект наказу розроблено з метою реалізації вимог Закону №466 та Закону №786.

Таким чином, форму декларації з податку на прибуток буде приведено у відповідність із положеннями Податкового кодексу України.

Що зміниться?

Декларацію буде доповнено **новим рядком 9** «Повне найменування інституту спільного інвестування». Щодо цього у виносці уточнено, що декларація з податку на прибуток подається платником податку – юридичною особою за результатами діяльності інституту спільного інвестування (заповнюється поле 9). У разі якщо платник податку здійснює управління активами кількох інститутів спільного інвестування, декларація складається та подається окремо по кожному інституту спільного інвестування без статусу юридичної особи, активами яких він управляє відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування», із заповненням рядка 9 та проставлянням позначки «інституту спільного інвестування у вигляді утворення без статусу юридичної особи» у рядку 10 «Особливі відмітки».





У **рядку 10** позицію «платника єдиного податку» буде викладено у такій редакції «суб'єкта господарювання - юридичної особи, яка обрала спрощену систему оподаткування». А також його буде доповнено такими позиціями:

- фізичної особи – підприємця, у тому числі такої, яка обрала спрощену систему оподаткування, або фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність;
- іноземної компанії;
- інституту спільного інвестування у вигляді утворення без статусу юридичної особи.

У показниках:

- після рядка за кодом 06 доповнено рядком такого змісту «Податок на прибуток контрольованої іноземної компанії 06.1 КІК»;
- рядок за кодом 17 викладено у новій редакції «Податок на прибуток за звітний (податковий) період (рядок 06 + рядок 06.1 КІК + рядок 08 + рядок 10 + рядок 12 + рядок 15 – рядок 16 ЗП)»;
- у новій редакції також викладено позицію «Наявність додатків» та у виносці уточнено, що у відповідних клітинках проставляється позначка «+», крім клітинок під літерами «ПН» та «КІК», у яких проставляється кількість поданих додатків до декларації з податку на прибуток.

Нові додатки до декларації та оновлення старих

У новій редакції буде викладено такі додатки до декларації:

- **додаток ПН** до рядка 23 ПН Декларації;
- **додаток РІ** до рядка 03 РІ Декларації;
- **додаток АМ** до рядка 1.2.1 додатка РІ до рядка 03 РІ Декларації.

Як зазначено у пояснювальній записці, **додаток РІ** до декларації приводиться у відповідність із положеннями ПКУ, якими, зокрема, передбачено:

збільшення фінансового результату податкового (звітного) періоду:

- на суму 30 відсотків вартості товарів, у тому числі необоротних активів, робіт та послуг, реалізованих на користь нерезидентів з низькоподаткових юрисдикцій;
- на суму витрат, понесених платником податків при здійсненні операцій з нерезидентами, якщо такі операції не мають ділової мети;
- зменшення фінансового результату податкового (звітного) періоду:
- на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягає виплаті на його користь від контрольованої іноземної компанії в межах, що не перевищує суму, на яку збільшувався об'єкт оподаткування;
- на суму нарахованих доходів від участі в капіталі нерезидентів (у тому числі контрольованих іноземних компаній) та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягають виплаті на його користь від такого нерезидента, за умови, що частка участі в капіталі нерезидента становить щонайменше 10 відсотків протягом календарного року та такий нерезидент не входить до переліку держав (територій);
- платником податку правонаступником на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування платника податку, що реорганізується.



Крім того, відповідно до Законів №466 та №786 вносяться такі зміни:

- у **додатку ЗП** виключається рядок 16.5 щодо зменшення податку на прибуток підприємств на суму сплаченого за поточний податковий (звітний) період акцизного податку за зареєстрованими акцизними накладними на важкі дистиляти (газойль);
- у **додатку ПН** доповнено перелік доходів нерезидентів такими доходами (прибутками):
 - прибуток від здійснення операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів або інших корпоративних прав у статутному капіталі юридичних осіб – резидентів, акцій, корпоративних прав, часток в іноземних компаніях, утворених відповідно до законодавства інших держав;
 - доходи від відчуження прав на видобуток та розробку родовищ корисних копалин та інших природних ресурсів, розташованих на території України, що належать нерезиденту.

З урахуванням [пп. 141.4.2 ПКУ](#) у цьому додатку передбачається можливість відображення суми доходу, яка виплачується нерезиденту у будь-якій формі, відмінній від грошової.

У додатку АМ:

- виокремлено позиції для відображення даних по групах основних засобів, щодо яких передбачено застосування на період з 01 січня 2020 року до 31 грудня 2030 року прискореної амортизації: третьої групи (передавальні пристрої), четвертої групи (машини та обладнання), п'ятої та дев'ятої груп.
- доповнено таблицю «Інформація про результати інвентаризації об'єктів основних засобів станом на 1 число податкового (звітного) періоду 2020 року, в якому прийнято рішення про застосування «виробничого» методу амортизації».

Крім того, декларацію буде доповнено **новими додатками:**

- додаток КІК до рядка 06.1 КІК Декларації ([завантажити](#));
- додаток КІК-К до рядка 02 КІК-К додатка КІК до рядка 06.1 КІК Декларації ([завантажити](#));
- додаток КІК-ТЦ до додатка КІК до рядка 06.1 КІК Декларації ([завантажити](#));
- додаток КІК-ЦП до рядків 1.2 КІК-ЦП, 1.3 КІК-ЦП додатка КІК-К до рядка 02 КІК-К додатка КІК до рядка 06.1 КІК Декларації ([завантажити](#)).

Коли наберуть чинності зміни?

За проектом, цей наказ набере чинності з дня його офіційного опублікування.

Коли потрібно буде звітувати за новою формою?

Відповідно до [п. 46.6 ПКУ](#) оновлені форми податкової звітності повинні застосовуватися для звітування за період, наступний за періодом їхнього офіційного опублікування.

Якщо наказ буде затверджено та опубліковано в IV кварталі 2020 року, то вперше за оновленою формою декларації з податку на прибуток слід буде звітувати:

- платникам з квартальним звітним періодом – за I квартал 2021 року;
- платникам з річним звітним періодом – за 2021 рік.

Проте податківці можуть рекомендувати звітувати вже за підсумками 2020 року та IV кварталу. Але це буде відомо вже після затвердження наказу.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ

Номер підготовлений до випуску експертами
практики Аутсорсингу фінансового менеджменту
та бухгалтерського обліку

У разі виникнення питань з наданих матеріалів, будь ласка,
надсилайте свої коментарі або пропозиції за адресою:

info@ebskiev.com

Будемо вдячні за зворотній зв'язок!